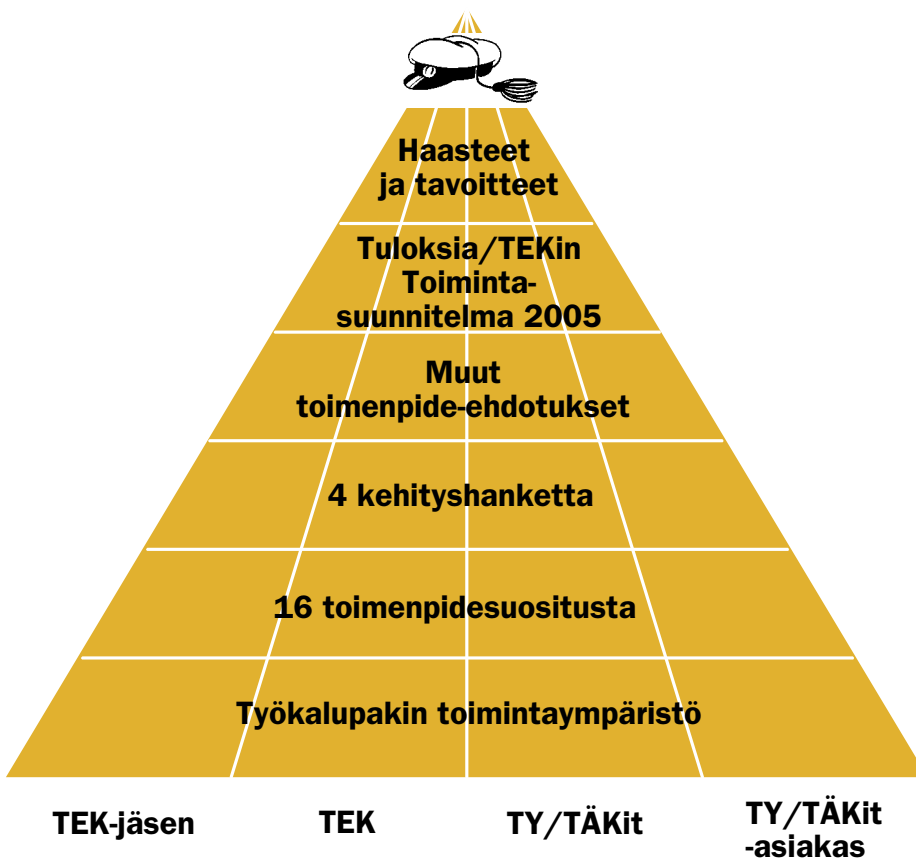

TEK/TÄK-työkalupakki tarjoaa **UUSIA KANAVIA** osaamistarpeiden ennakointiin ja niihin vastaamiseen

Teksti: Heidi Aho

■ *TEKin ja teknillisten yliopistojen täydennyskoulutusyksiköiden (TÄK) yhteinen työkalupakki on väline, jolla TEK ja TÄKit voivat entistä paremmin välittää toisilleen tietoa, tietämystä ja osaamista. Näin TEK voi palvella jäseniään ja TÄKit tarjota asiakkailleen juuri oikeanlaista täydennyskoulutusta.*

TEK/TÄK -työkalupakki

Perusta: toimintakulttuuri

Osaamistarpeiden ennakointi

Elinikäinen oppiminen

Tulevaisuuden ennakointi

Tietämyksen hallinta

Toimintaympäristön seuranta

TEKin strategia ja hallitusohjelma

Vaikuttaminen toimintatavaksi

Risteyspaikkojen luominen

Kumppanuus ja yhteistyö

TEK selvittää toistuvasti tutkimuksilla jäsentensä osaamisen kehittämistä ja urakehitystä. Aiemmin kysymykset liitettiin työmarkkinatutkimuksen yhteyteen, jolloin saatiin tietoa koko jäsenkunnan osaamistarpeista ja muun muassa täydennyskoulutukseen käytetystä ajasta.

Tätä nykyä TEK selvittää asiaa otantana tehtävässä ammatillisen osaamisen tutkimuksessa. Näin osaamisen kehittämistä on saatu varsin kattavaa ja perusteellista tietoa jo kolmena vuonna peräkkäin. Viimeisimmän tutkimuksen tuloksia on esitetty TEK-lehdessä marraskuussa 2004.

On havaittu, että samat osaamistarpeet tulevat tuloksissa vuodesta toiseen jatkuvasti esille. Tarpeet kehittää osaamista viestintätaidoissa, ihmissuhde- ja esiintymistaidoissa sekä johtamistaidoissa ovat alati esillä. Kielitaito ja vieraiden kulttuurien entistä parempi ymmärtäminen ovat usein esille nousevia osaamisen kehittämisen teemoja.

TEKin jäsenten motivaatio itsensä kehittämiseen on erinomai-

Kuva 1. Tarpeet kehittää osaamista viestintätaidoissa, ihmissuhde- ja esiintymistaidoissa, johtamistaidoissa ovat alati esillä, kun TEKin jäsenten osaamiskoulutustarpeita kartoitetaan. Kielitaito ja vieraiden kulttuurien entistä parempi ymmärtäminen ovat myös usein esille nousevia osaamisen kehittämisen teemoja, Heidi Aho kertoo. Aho on ollut luomassa uutta työkalupakkia osaamisen kehittämiseen TEKin ja Dipolin yhteisessä hankkeessa.

Informaatikko Heidi Aho toimii sillanrakentajana osaamisen kehittämisessä TEKin ja teknisten yliopistojen täydennyskoulutusyksiköiden välillä.

nen, sillä selvitysten mukaan lähes kaikki pitävät osaamisen kehittämistä tärkeänä. Asiantuntijauraa suunnittelevan kehittämistarpeet ovat erilaiset kuin johtajauraa suunnittelevan. Koulutustarpeet kulkevat rinnakkain uratoiveiden kanssa ja osaamisalueet ovat selkeitä.

Työkalupakki käytännön apuna

TEK/TÄK-työkalupakki vaikuttaa osaltaan siihen, että teknilliset yliopistot ja niiden täydennyskoulutusyksiköt tuntevat mahdollisimman hyvin TEKin jäsenkunnan ja sen osaamistarpeet. Näin ne pystyvät yhtenä merkittävänä täydennyskoulutusta tarjoavana tahona tarjoamaan oikeanlaista koulutusta.

TEK/TÄK-työkalupakissa kehitettiin 16 toimenpidesuosituksia, joista rakennettiin edelleen neljä hanketta. Näitä ovat TEKin, TÄKien ja yritysten yhteistyön lisääminen osaamistarpeiden ennakoinnissa, TEKin ja TÄKien osaamisen lisääminen kyvyssä havaita täydennyskoulutukseen liittyviä rajapintoja ja heikkoja signaaleja sekä TEKin ja TÄKien yhteistyön kehittäminen tulevaisuuden ennakoinnissa. Neljänneksi TEK tarjoaa

TEKille kanavan viestittää niiden tarjoamasta koulutuksesta.

Hankkeiden pohjalta luotiin ehdotuksia, jotka on huomioitu TEKin vuoden 2005 toimintasuunnitelmassa.

Globaalit haasteet osaamisen kehittämiseksi

Suomi ja me suomalaiset olemme suurten haasteiden edessä. Suuri, usein esitettävä kysymys on, miten suomalainen työ, työntekijä ja tuotanto selviävät maailmantalouden murroksessa. Vastaukseksi annetaan lähes aina julkisessa ja yksityisessä keskustelussa sana *osaaminen*.

Valtioneuvoston selvityksessä Osaava ja avautuva Suomi maailmantalouden murroksessa todetaan, että globalisaatio on Suomen kaltaiselle avoimelle osaamisyhteiskunnalle ennen kaikkea mahdollisuus. Yksilö pärjää elinikäisellä oppimisella, yhteiskunta menestyy jatkuvan uudistumisen avulla. Raportissa todetaan lisäksi, että ”yhteisymmärrys on Suomelle suuri voimavara, jonka sisältöä, kuten koko yhteiskuntaa, on silti kyettävä uudistamaan, jotta suomalainen työ ja tuotanto voivat menestyä maailmantalouden murroksessa.”

Tätä taustaa vasten TEK/TÄK-työkalupakki on myös esimerkki uudennaisesta kumppanuudesta, yhteisymmärryksestä ja yhdessä tekemisestä. Tekniikan akateemisten osaaminen ja jatkuva oppiminen sekä osaamisen muuttaminen innovaatioiksi ja kilpailukyvyyn osaksi ovat yksi kivijalka Suomen menestymiselle. Tärkeimmäksi voimavaraksi muodostuikin kaikkein osavain työvoima. Hyvinvointiyhteiskunnan menestyksen kannalta on olennaista, miten työvoiman osaamista lisätään.

Oheisessa **kuvas**sa 1 on esitetty TEK/TÄK-työkalupakki pähkinänkuoressa. Sen hankkeet ja sen perustana olevat toimintakulttuurin tavat ja arvot. Näiden pohjalta työkalupakkia aletaan soveltaa

käytäntöön ja hyödyntää jäsenpalvelussa osana jäsenten elinikäisen oppimisen edistämistä.

Yritysyhteistyö olennaista

Työkalupakkia koottaessa työnantajanäkökulma on ollut varsin merkittävässä roolissa.

Työnantajan ja työntekijän tiivis vuoropuhelu on perusta osaamisen kehittämiseksi. Yrityksen tulevaisuuden osaamistarpeet muodostavat henkilöstön osamistarpeet. Yksilön osaamisen kehittäminen on osa yrityksen strategista toimintaa. Osaava henkilöstö on edellytys toimivalle yritykselle,

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lla on meneillään laaja hanke Education Intelligence – tulevaisuuden menestysalojen osaamistarpeet. Tulevaisuusluotain on EK:n ennakointihanke, jossa luodataan elinkeinoelämän osaamis- ja koulutustarpeita vuoteen 2015. Ennakoinnin kohteena on kuusi mahdollista tulevaisuuden menestysklusteria, joiden juuret ovat teollisuudessa ja rakentamisessa. Tavoitteena on edistää valmiuksia vastata muuttuvan toimintaympäristömme osaamistarpeisiin.

TEK ja TÄKit kehittävät edelleen yhteistyötään työnantajan kanssa osaamistarpeiden ennakoinnissa. Tavoitteena on, että työkalupakki antaa osaltaan eväitä osaamistarpeiden havaitsemiseen, vastausten hakemiseen ja oikeanlaisen täydennyskoulutuksen hankkimiseen.

FuturEng ja täydennyskoulutus

Viime vuoden elokuussa julkaitussa TEKin laajassa tutkimuksessa Teknillinen korkeakoulutus Suomen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn edistäjänä tulevaisuudessa kiinnitettiin myös laajasti huomiota täydennyskoulutuksen merkitykseen osana elinikäistä oppimista. FuturEng-hankkeen lopuraportissa esitettiin lukuisia täy-

dennyskoulutukseen liittyviä suosituksia, jotka on huomioitu myös TEK/TÄK-työkalupakissa.

TKK:n Aikuiskoulutusmalli

Teknillisessä korkeakoulussa on valmistumassa Aikuiskoulutusmalli. Sen mukaan TKK:ssa otetaan käyttöön elinikäisen oppimisen periaatteella toteutettava malli, jolla integroidaan aikuiskoulutuksen ja tutkintoon johtavan koulutuksen osioita opiskelijan, yliopiston, työelämän ja yhteiskunnan kannalta mielekkäästi.

Mallin periaatteena on, että Teknillisessä korkeakoulussa opiskelevalle on tarjolla mahdollisuksi erilaisiin elämän- ja työtilanteisiin soveltuviin yliopistotasoisiksi luokiteltuihin opintoihin. Suunnittelu ja toteutus korkeakoulun hyväksymällä menettelytavalla ja sen valvonnassa takaavat yliopistotasoisuuden.

Kaikki malliin hyväksytyt opintosuoritukset kirjataan samaan rekisteriin, josta saatava ote muodostaa opiskelijan TKK-CV:n

TEK/TÄK-työkalupakki osaksi normaalia toimintaa

TEK/TÄK-työkalupakki tehtiin pilottihankeena TEKin ja Teknillisen korkeakoulun Koulutuskeskus Dipolin välillä. Nyt pilottihanketta aletaan implementoida muihin teknillisten yliopistojen täydennyskoulutuskeskuksiin.

TEK-lehden seuraavissa numeroissa aiheita käsitellään edelleen. Myös Ruotsin Civilingenjörsförbundet CF:n, CF:n jäsenten ja siskäläisten työnantajien tiivistä yhteistyötä osaamisen kehittämisessä seurataan. Samoin TEK on aktiivisessa roolissa kehittämässä pohjoismaisten insinöörijärjestöjen ja teknillisten yliopistojen välille aiempaa tiiviimpää yhteistyötä osaamisen kehittämisessä. □